

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۱۱/۲۰

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

آموزش واژه سازی و روانخوانی فارسی پایه دوم ابتدایی

ساجده ترشیزی^۱، ریحانه امامی علی آباد^۲

۱- کارشناسی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان، پردیس زینبیه پیشوا

۲- کارشناسی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان، پردیس زینبیه پیشوا

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناخت تجربه‌های درس پژوهی دانشجو معلمان در زمینه آموزش روانخوانی و روخوانی صحیح واژه سازی انجام شد. برای گردآوری داده‌ها نیز از روش‌های مصاحبه و مشاهده استفاده شد. تمامی جلسات مصاحبه‌ها و مشاهدات ما در قالب روایت نیز ثبت شد. برای تفسیر کردن داده‌ها از کدگذاری استفاده شد. مراحل درس پژوهی ما نیز تعیین مسئله و اهداف، طراحی طرح درس و اجرای تدریس اول، گزارش، تجزیه تحلیل، بازنگری و تجدید نظر بود. گروه درس پژوهی نیز بعد از شناسایی ضعف دانش آموزان در یادگیری روانخوانی طرح درس مناسبی را اجرا و ارزیابی کرد. پس از ارزیابی تدریس اول طرح درس اصلاح و در کلاس اجرا و مجدد ارزیابی شد. نتایج پژوهش اثربخش بودن روش‌ها و ابزارهای به کارگرفته شده را در تدریس مبحث روانخوانی و واژه سازی را تأیید کرد. مهم‌ترین راهبرد به کار رفته روان خوانی و واژه سازی: تعاملی، مشارکتی، و از همه بیشتر پرسش و پاسخ بود. تجربه‌های گروه درس پژوهی نشان داد که دانش آموزان در ضمن استفاده از دست سازه‌ها و اهدای جایزه جهت ایجاد انگیزه نیز بیشتر به درس گوش می‌دهند و روان خواندن از روی درس را تا حدودی صحیح و به نسبت بدون نقص خواندند. استفاده از کاردستی‌هایی که تمام شخصیت‌های درس خرس کوچولو و مدرسه خرگوش‌ها را در بر می‌گرفت موجب انگیزه و توجه کامل بچه‌ها به درس و سخنان معلم شد. روش‌های به کار گرفته شده با تفکر عینی دانش آموزان دوم نیز سازگار بود. آوردن جایزه و دست سازه به سبب ایجاد انگیزه و توجه کامل بچه‌ها به درس و سخنان معلم، در فرایند یادگیری بسیار مؤثر واقع شد. درصد بیشتری متن درس را روان و بدون غلط خواندند و فرایند واژه سازی را درک کردند.

کلمات کلیدی: روان خوانی، درس پژوهی، طرح درس، روش‌های مصاحبه، مشاهده، راهبرد تعاملی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مقدمه

درس پژوهی رویکردی جدید در توسعه دانش حرفه‌ای معلمان است که از درون مدارس ابتدایی ژاپن مطرح و گسترش یافته است. درس پژوهی در واقع روش پژوهشی مشارکتی معلمان در کلاس درس است که از آن به عنوان سودمندترین، کاربردی‌ترین و مؤثرترین برنامه پرورش حرفه‌ای معلمان یاد کرده‌اند. در درس پژوهی مثل اقدام پژوهی، معلمان فرصت می‌یابند تا در طراحی، اجرا و ارزیابی با یکدیگر همکاری، همیاری و مشارکت کنند و مسائل درون مدرسه و کلاس را بکاوند، جوابی بیابند و آن را در عمل بکار بندند و در پایان یک ارزیابی گروهی از کار آموزشی یکدیگر داشته باشند. در درس پژوهی معلمان به صورت گروهی تمرین می‌کنند، دیدگاه‌های خود را تبادل و تعامل می‌کنند و از یکدیگر می‌آموزند. در درس پژوهی بیش از این که معلمان مبانی نظری آموزش و یادگیری را بیاموزند، مهارت‌های علمی و کاربردی مربوط به فرایند یاددهی - یادگیری، ارزیابی روش‌های تدریس، خود ارزیابی و فعالیت‌های آموزشی را می‌آموزند. معلمان به طور گروهی موضوع مورد پژوهش را انتخاب کرده و به صورت مشارکتی و در گروه، طرح پژوهش مربوط به آن را تهیه می‌کنند و به ارزیابی دقیق فعالیت‌های آموزشی انجام شده در ارتباط با آن موضوع می‌پردازند. در این شیوه، معلمان دانش آموزان را در پژوهش خود سهیم کرده و در واقع در حین عمل پژوهش می‌کنند.

در تحقیقی که توسط استیگلر و هیبرت با عنوان «شکاف آموزشی» بر روی برخی از داده‌های TIMSS در سال ۱۹۹۹ انجام شده است، به این نتیجه رسیدند که عامل اصلی موفقیت ژاپنی‌ها، استفاده از روش درس پژوهی در توسعه حرفه‌ای معلمان است (استیگلر و هیبرت؛ ۱۹۹۹).

نتایج تحقیق استیگلر و هیبرت، نقطه عطفی برای شروع جریان آموزشی وسیعی در آمریکا، محسوب می‌شود که بر درس پژوهی استوار است. به سرعت و در طول چهار سال، ۳۳۵ مدرسه در ۳۲ ایالت آمریکا، این روش را اجرا کردند و تمرکز اصلی کنفرانس‌ها و گزارش‌های مجلات و موضوع پایان‌نامه‌های دانشجویی، بر آن قرار گرفت (لوئیس، پری و موراتا؛ ۲۰۰۶). می‌توان گفت نتایج تحقیق استیگلر و هیبرت، به همان سرعتی که جامعه آموزشی آمریکا را به تکاپو انداخت، در سایر کشورها نیز مبدأ تحولاتی شد. پس از آمریکا کشورهای چین، هنگ کنگ، آلمان، انگلیس، سنگاپور، استرالیا و مالزی نیز به انجام پژوهش‌هایی در این زمینه پرداختند.

سرکارآرانی، برای بررسی آنچه معلمان ایرانی از درس پژوهی ژاپنی یاد می‌گیرند، پژوهشی را در مدارس ابتدایی تهران در سال ۱۳۸۰ انجام داد. معلمان شرکت کننده در این جلسات، علاقه زیادی به انجام یک تجربه از درس پژوهی داشتند. آنان این اطلاعات را به معلمان مدارس دیگر و والدین دانش‌آموزان نیز، منتقل کردند. نتیجه هنگامی ظاهر شد که از سال ۱۳۸۳ تعداد قابل توجهی از والدین دانش‌آموزان، به دیدار از کلاس‌های درس پرداختند. نتیجه مقدماتی ورود درس پژوهی به عرصه آموزش ایران، نگرش جدیدی بود که در زمینه توسعه حرفه‌ای معلمان، در تئوری و عمل به دست آمد.

سرکارآرانی، ضمن بیان چالش‌های اجرای این طرح در ایران، به لزوم بومی‌سازی این روش بسیار تأکید می‌کند. وی معتقد است:

"در مدارس ایرانی نیز درس پژوهی را یک رویکرد مستمر برای بهبود تدریس در کلاس درس می‌دانند!"

به نظر می‌رسد که پژوهش مشارکتی معلمان در کلاس درس، بستر مناسبی برای درس پژوهی، فراهم می‌آورد. درس پژوهی، فرصتی برای معلمان ایرانی، فراهم می‌آورد تا با یکدیگر گفتگو کنند و از تجربه‌های خود و دیگران بیاموزند. نیز به بهبود آموزش به طور مشارکتی، کمک کنند تا فضای روانی بهتری برای کار در مدرسه فراهم آورند. همچنین شوق یادگیری را در خود به وجود آورند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

وی معتقد است که این، روشی است که معلمان سراسر دنیا، به آن پاسخی مثبت خواهند داد (سرکارآرانی و ماتوبا؛ ۲۰۰۲ و ۲۰۰۶)

درس پژوهی به گسترش فرهنگ یادگیری در مدارس یاری می‌رساند و محیطی را فراهم می‌سازد تا معلمان از یکدیگر بیاموزند، دانش حرفه‌ای خود را ارتقا دهند، در رفتار خود باز اندیشی کنند و در تحول مستمر آموزش مشارکت نمایند و معلمان از طریق درس پژوهی، به عنوان مدلی اثر بخش برای پژوهش در مدرسه، یاد می‌گیرند که چگونه از یکدیگر بیاموزند، در تجارب آموزشی و تربیتی یکدیگر سهیم شوند. آن‌ها بدین ترتیب می‌توانند با باز اندیشی در رفتارهای آموزشی خود، راه‌های بهتری برای یاد دادن و یاد گرفتن بیابند و به تولید دانش حرفه‌ای بپردازند.

و درس پژوهی به معلمان اجازه می‌دهد که مسوولیت بیشتری را در اداره مدرسه احساس کنند و آن را عاملی برای فراهم آوردن یادگیری از خود از طریق مشاهده، بازاندیشی در عمل انجام شده و خود ارزیابی می‌دانند.

درس پژوهی باعث می‌شود تا معلمان به همکاری با محققان در حمایت از ترویج تفکر مشارکتی، سیستماتیک و انتقادی تشویق شوند و هنگامی که توجه اصلی‌شان به فرایند یاددهی یادگیری است، علاقه بیشتری در زمینه توجه به یادگیری دانش آموزان در کلاس درس پیدامی کنند

درک عمیق‌تر مدیران آموزشی از درس پژوهی باعث به کارگیری راهبردهای موثرتر در ارتقای مدیریت آموزشی به مکانی برای یادگیری به مثابه سازمان یادگیرنده تغییر خواهد داد «فرآیند درس پژوهی باور نکردنی است. یادگیری زیادی صورت گرفته است. طراحی یک درس با چنین دقت و ریزبینی در واژه‌گزینی به گونه‌ای باور نکردنی مهم شمرده می‌شود. تنها در همین یک مرحله احساس می‌کنم، رشد کرده‌ام» (دنیل پیترز، روچستر، نیویورک)

یکی از حوزه‌های مورد مطالعه درس پژوهی نیز حوزه روان خواندن فارسی و مفهوم واژه سازی است. مسئله‌ای که در پیش رو داریم مشکل مربوط به خواندن و روخوانی و واژه سازی در درس فارسی دانش آموز می‌باشد سرعت روخوانی یکسری دانش آموزان نسبت به سایر دانش آموزان کلاس بسیار پایین است که به دلیل ضعف و مشکلات او در این زمینه می‌باشد اوهنگام روخوانی از روی درس بعضی از کلمات را جا می‌اندازد و یا نمی‌تواند بخواند یا برای خواندن کلمه مکث زیادی می‌کند که با توجه به اهمیت روخوانی به ویژه در مقطع ابتدایی کمک به بهبود این وضعیت نامطلوب اهمیت می‌یابد خواندن وسیله‌ای اساسی و پایه برای سایر موارد درسی می‌باشد و شکست در برنامه‌های تحصیلی تا حد بسیار زیادی می‌تواند به سبب بی‌کفایتی‌های مهارت خواندن رخ دهد موضوع روان خوانی در تمام مقاطع تحصیلی و به خصوص مقطع ابتدایی بسیار اهمیت دارد و حائز اهمیت است چرا که آموزش مهارت خواندن از مهمترین اهداف آموزشی دوره ابتدایی می‌باشد به دلیل اینکه دانش آموز مورد نظر در پایه دوم مشغول به تحصیل است بنابراین اگر در همین ابتدا مشکل روان خوانی او و مفهوم واژه سازی او برطرف شود و یا تا حد امکان بهبود یابد دانش آموز در آینده مشکلات کمتری خواهد داشت. در این پژوهش نیز با توجه به نتایج تحقیقات، بررسی کتابهای گوناگون، و بررسی مقالات مربوط به روخوانی و روانخوانی و واژه سازی، راهنمای معلم، راهنمای تدریس فارسی، به این نتیجه رسیدیم که دانش آموزان در پایه دوم نیز در مبحث روخوانی و روان خوانی و واژه سازی بسیار ضعیف هستند، به همین دلیل این موضوع را برای درس پژوهی انتخاب کردیم.

از دلایل بارز که بخواهیم ذکر کنیم که چرا دانش آموزان در این مباحث ضعیف هستند:

۱. تند خواندن متن توسط معلم و بی توجه بودن به فهم دانش آموزان
۲. عدم اجازه توسط معلم جهت مشارکت بچه‌ها برای پرسیدن سؤال‌هایشان و نقاط ضعف خود
۳. عدم توجه به نیازهای فردی هر دانش آموز
۴. عدم استفاده از خلاقیت معلم در کلاس
۵. ندادن انگیزه و ندادن اعتماد به نفس توسط معلم به دانش آموزان

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

باتوجه به تمام موارد ذکرشده فعالیت گروه درس پژوهی بر روی این روانخوانی و روخوانی صحیح و واژه سازی قرارگرفت. و تاحدامکان سعی کردیم تا تمام تجربه و یاخلاقیتی که به ذهنمان می‌رسید را به کاربرگیریم.

باتوجه به نادیده گرفتن یکسری ازمواردی که قبل تر گفتیم که معلم نیز به آنها بی توجه بود و باتوجه به تغییر کتاب‌های درسی تصمیم گرفتیم تا با استفاده از طراحی الگوی آموزشی و همچنین استفاده از الگوهای جدید و شاگردمحور و دست سازه‌ها توانایی‌های دانش آموزان را تقویت کنیم و باخلاقیت و دادن انگیزه به دانش آموزان درس فارسی را تدریس کنیم.

مهم‌ترین جنبه‌هایی که برای پژوهش حاضر نیز می‌توان شرح داد:

. استفاده از خلاقیت در تدریس

. توجه به تمام تفاوت‌های فردی دانش آموزان

. استفاده از دست سازه‌ها جهت ایجاد انگیزه

هدف از این مطالعه نیز شناخت تجربه‌های درس پژوهی دانش‌جومعلم‌ان پردیس زینبیه پیشوا در زمینه موضوع روانخوانی و روخوانی صحیح فارسی و واژه سازی و ارائه دادن روش‌های آموزشی کارآمد برای روان خواندن متن فارسی و واژه سازی در پایه دوم ابتدایی است.

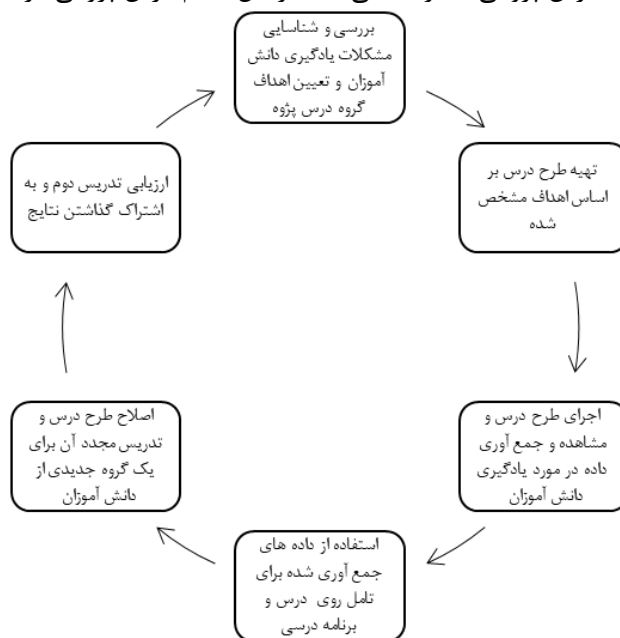
و این پژوهش حاضر نیز در طول تدریس به پرسش‌هایی که نوشته شده است پاسخ خواهد داد:

۱. علت آموزشی ضعف دانش آموز در روانخوانی چیست؟

۲. چگونه می‌توان اشتباهات روانخوانی را کاهش داد؟

روش شناسی پژوهش

در این پژوهش از روش درس پژوهی استفاده شد. درس پژوهی یک رویکرد تحقیق مشارکتی است که تعدادی معلم به طور گروهی روی یک موضوع درسی مطالعه می‌کنند تا روش موثری برای آموزش آن پیدا کنند. در این نوع رویکرد، خود محقق به عنوان بخشی از سیستم در فرایند درس پژوهی مشارکت می‌کند. مراحل انجام درس پژوهی در شکل ۱ نشان داده شده است.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

شکل ۱: چرخه درس پژوهی

تیم درس پژوهی در مهر ماه سال ۱۴۰۱ تشکیل شد. بعد از تشکیل گروه، اعضای تیم، جستجوی خود را برای انتخاب مسئله آغاز کردند. هر یک از دانشجو معلمان به منظور شناسایی مسئله، تمامی کتابهای درسی پایه‌ای که کارورزی خود را در آن می‌گذراندند بررسی کردند. همچنین، با معلمان راهنمای خود در واحد درسی کارورزی در زمینه سخت‌ترین درس‌ها و مهمترین مشکلات یادگیری دانش آموزان پایه مدنظر مشورت کردند. هدف از انجام مشورت، بهره‌گیری از تجربه‌های معلمان راهنما در انتخاب مسئله درس پژوهی بود. پس از مطالعه و جستجو، در نهایت اعضای تیم درس پژوهی نظرات خود را در جلسه گروه مطرح و به اتفاق آراء، درس سوم و چهارم فارسی پایه دوم ابتدایی را به عنوان مسئله انتخاب کردند. گفتگوهای مطرح شده در جلسه ضبط شد تا در تحلیل‌های بعدی مورد واکاوی قرار گیرد. بعد از مشخص شدن مسئله، اعضا با همفکری یکدیگر یک طرح درس برای تدریس درس مذکور تهیه کردند. طرح درس برای تدریس در یک جلسه ۴۵ دقیقه‌ای در کلاس دوم ابتدایی آماده شد. محتوای این جلسه هم همانند سایر جلسات تیم درس پژوهی ضبط شد. بعد از آماده سازی طرح درس، رسانه‌ها، وسایل و ابزار لازم برای تدریس تهیه شد. اولین تدریس، در مدرسه دخترانه طلوع اسلام در تاریخ ۱۴۰۱/۸/۸ در پایه دوم ابتدایی اجرا شد. مجری طرح درس خانم ریحانه امامی علی آباد و مشاهده گر خانم ساجده ترشیزی بود. بعد از تدریس و مشاهده فرایند یاددهی- یادگیری، جلسه‌ای تشکیل شد و میزان اثربخشی تدریس توسط اعضای تیم مورد واکاوی و ارزیابی قرار گرفت. در نهایت اشکالات تدریس شناسایی و طرح درس اصلاح شد. گفتگوهای اعضای تیم در جلسه نقد و ارزیابی ضبط شد. طرح درس اصلاح شده توسط خانم ساجده ترشیزی در کلاس دوم ابتدایی مدرسه دخترانه طلوع اسلام تدریس و توسط خانمها ریحانه امامی علی آباد و ساجده ترشیزی مشاهده و ارزیابی شد. در جلسه بعد از تدریس، نظرات مدرس و مشاهده گران مطرح و مهمترین یافته‌های به دست آمده از کل فرایند درس پژوهی توسط هر یک از اعضا مطرح شد. تمامی یافته‌های به دست آمده ثبت شد تا در موقعیت‌های دیگر به کار گرفته شود.

با توجه به اینکه مهمترین هدف تحقیق حاضر، واکاوی و شناخت تجربه‌های اعضای تیم درس پژوهی در فرایند طراحی، اجرا و ارزیابی تدریس بود، از رویکرد کیفی برای انجام پژوهش استفاده شد. داده‌های تحقیق از طریق روش‌های مشاهده و مصاحبه جمع آوری شدند و تحلیل داده‌ها با روش کدگذاری انجام شد. جزئیات بیشتر در ادامه تشریح شده است.

۲.۱. مشارکت کنندگان

دو دانشجو معلم دوره ابتدایی (۲۰ ساله) که در حال گذراندن واحدهای درسی پژوهش و توسعه حرفه‌ای و کارورزی هستند در این پژوهش مشارکت داشتند. هر دو مشارکت کننده زن بودند. مشارکت کنندگان در پژوهش بعد از تشکیل گروه، و شناسایی مسئله درس پژوهی، طرح درس را برای آموزش درس سوم و چهارم فارسی پایه دوم ابتدایی با عنوان «خرس کوچولو و مدرسه خرگوش‌ها» طراحی کردند. طرح درس ابتدا در کلاس دوم ابتدایی مدرسه دخترانه طلوع اسلام تدریس شد. تعداد دانش آموزان این کلاس ۳۴ نفر بود. سپس طرح درس مورد واکاوی قرار گرفت و پس از اصلاح، در کلاس دوم ابتدایی مدرسه دخترانه طلوع اسلام تدریس شد.

۲.۲. مصاحبه با دانش آموزان

بعد از هر تدریس، ۶ دانش آموز از هر کلاس به صورت تصادفی برای انجام مصاحبه انتخاب و به یک سری سؤالات پاسخ دادند. از دانش آموزان سؤالات زیر پرسیده شد: (۱) آیا تدریس امروز را دوست داشتید؟ (۲) امروز چه چیزهای جدیدی یاد گرفتید؟ (۳) آیا تدریس امروز با تدریس روزهای قبل تفاوت داشت؟ از نظر شما این تفاوت‌ها چه بود؟ (۴) اگر شما جای معلم بودید و می‌خواستید همین درس را در کلاس دیگری تدریس کنید، چه چیزهایی را تغییر می‌دادید؟ یعنی چگونه تدریس می‌کردید؟ زمان مصاحبه با هر دانش آموز بین ۱۰ تا ۱۵ دقیقه بود. تمامی مصاحبه‌ها به منظور تحلیل‌های بعدی ضبط شد و سپس دست نوشت آن تهیه شد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۲.۳. مصاحبه با دانشجو معلمان

بعد انجام تدریس‌ها و به اتمام رسیدن فرایند درس پژوهی، با هر سه دانشجو معلمی که در درس پژوهی مشارکت داشتند مصاحبه شد. برای انجام مصاحبه، از مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده شد. هر مصاحبه به طور تقریبی ۲۰ دقیقه طول کشید. مصاحبه به منظور انجام تحلیل‌های بعدی ضبط و در پایان دست نوشت آنها تهیه شد. سؤالات مصاحبه به شرح زیر بود:

(۱) قبل از شروع فرایند درس پژوهی، چه انتظاری از برنامه درس پژوهی داشتید و در مورد آن چگونه فکر می‌کردید؟ (۲) آیا فرایند درس پژوهی به خوبی پیش رفت؟ چه مواردی به خوبی پیش رفت؟ و چه مواردی به خوبی پیش نرفت؟ (۳) شما در طول انجام فرایند درس پژوهی و مشارکت با اعضای گروه چه چیزهای جدیدی آموختید؟ (۴) از کدامیک از مهارت‌های آموخته شده برای آینده استفاده خواهید کرد؟

۲.۴. تحلیل داده‌ها

داده‌های کیفی جمع آوری شده در طول فرایند پژوهش به شرح زیر است. بخش مهمی از داده‌ها، محصول گفتگوهای انجام شده در جلسات تیم درس پژوه هستند. این داده‌ها غالباً در قالب روایت ثبت شدند. بخش دیگری از داده‌های تحقیق حاضر، حاصل مشاهدات افرادی است که به عنوان مشاهده گر در کلاس حضور می‌یافتند و مشاهدات خود را ثبت می‌کردند. مشاهده گر از طریق روش مشاهده تاملی کل فرایند یاددهی-یادگیری را در کلاس درس مشاهده می‌کردند و حاصل مشاهدات خود را به صورت داده‌های کمی و کیفی ثبت می‌کردند. بخش دیگری از داده‌های کیفی تحقیق، حاصل مصاحبه‌هایی است که با دانش آموزان و دانشجو معلمان مشارکت کننده در تحقیق انجام پذیرفته است. به منظور تحلیل داده‌های کیفی از روش کدگذاری استفاده شد. مراحل کدگذاری به شرح زیر است:

(۱) کدگذاری اولیه: دست نوشت داده‌های کیفی وارد محیط نرم افزاری Word شد و با استفاده از کامنت‌گذاری، به گزاره‌های متن کد اختصاص یافت. (۲) بررسی کدهای اولیه: در این مرحله کدها یک بار دیگر بررسی شد و در نهایت کدهای مشابه ادغام، کدهای تکراری حذف و نام برخی کدها اصلاح شد. (۳) مقوله‌بندی یا تهیه فهرست اولیه مقوله‌ها: بعد از اصلاح کدها، زمان آن است تا کدها درون مقوله‌ها دسته‌بندی شوند. در این مرحله، چندین کد در یک مقوله قرار گرفت. (۴) ویرایش فهرست اولیه مقوله‌ها: در این مرحله، مقوله‌های مشابه ادغام شدند و برخی مقوله‌های کم اهمیت حذف شدند. (۵) ویرایش عناوین مقوله‌ها: در این مرحله عناوین مقوله‌ها مجدداً بررسی شد و عناوین اصلی مقوله‌ها مشخص شد. (۶) تشخیص و استخراج مضامین براساس مقوله‌ها: در مرحله آخر ارتباط مقوله‌ها بررسی و مضامین اصلی داده‌ها شناسایی شدند. مضامین یافتنی هستند یعنی محصول تفکر ژرف و عمیق پژوهشگر در کل داده‌های کیفی هستند. این مضامین کلیدی باید منعکس کننده معنایی باشند که محقق با تأمل در داده‌ها درک کرده است. با بررسی مضامین، تجربه‌هایی که گروه درس پژوه در تمامی مراحل درس پژوهی به دست آورده مشخص و سپس تفسیر شدند.

۳. نتایج پژوهش

۳.۱. گزارش روایی از کارگاه مسئله شناسی

اولین جلسه درس پژوهی با عنوان کارگاه مسئله شناسی در تاریخ ۱۴۰۱/۷/۲۸ در باغ کتاب تشکیل شد. زمان جلسه تقریباً یک ساعت نیم بود. در این بخش روایتی از کارگاه مسئله شناسی ارائه شده است.

جلسه مسئله شناسی در روز ۱۴۰۱/۷/۲۸ طبق دو جلسه‌ای که در کلاس درس استاد صادقی نیا گذاشته بود در باغ کتاب برگزار شد. دوتا به همراه استاد هر جلسه کارمان را پیش می‌بردیم در اولین گام نیز انتخاب همگروهی بود که ما یعنی ساجده ترشیزی و ریحانه امامی تصمیم گرفتیم که در یک گروه باشیم و باهم مشارکت کنیم و بعد از انتخاب همگروهی انتخاب موضوع و مسئله‌ای بود که می‌خواهیم آن را تدریس کنیم و مقاله را شروع کنیم ما در آن جلسه باید بیان مسئله خود را

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

می‌نوشتیم ما ساعت دوازده ظهر باهم قرار گذاشتیم تا یکدیگر را ملاقات کنیم و استارت کار را بزینم و بعد از سلام و احوال پرسشی بحث کار را پیش کشیدیم و شروع کردیم و ما به تفاهم رسیدیم که چه درسی را انتخاب کنیم و تدریس کنیم و در روز کارورزی خود با اجازه از استاد کارورزی و هماهنگ کردن با مدیر مدرسه و صحبت‌های معلم راهنما و دقت در برنامه بودجه بندی سالانه تدریس معلم‌ها به این نتیجه رسیدیم که درس سوم و چهارم فارسی دوم ابتدایی را تدریس کنیم و با معلم راهنما صحبت کردیم که این درس را تدریس نکند بنابراین خودمان را برای تدریس آماده کردیم سپس به دفتر مدیریت مدرسه رفتیم. ما درخواست کردیم تا هر دویمان در یک پایه تدریس کنیم زیرا استاد صادقی نیا فرموده بودند که باید هر دو نفر از یک پایه تدریس کنند و در روز جمعه مجدداً به باغ کتاب رفتیم و فقط به نوشتن بیان مسئله طبق جزوه و رسیدن به اینکه قرار است دقیقاً چه کاری انجام دهیم و اینکه چه هدف‌هایی داریم پرداختیم و حدوداً دو ساعته گذشت و ساعت دو بعد از ظهر بود که به خانه‌هایمان برگشتیم. قرار بعدی برای نوشتن طرح درس بود و قرار شد مقالات و طرح درس‌های مختلف را بررسی کنیم تا ذهن ما کاملاً آماده باشد.

۳.۲. گزارش روایی کارگاه طراحی طرح درس

دومین جلسه گروه درس پژوهی با عنوان کارگاه طراحی طرح درس در تاریخ ۱۴۰۱/۸/۵ در باغ کتاب تشکیل شد. زمان جلسه تقریباً سه ساعت بود. در این بخش روایتی از گفتگوها و تعاملات گروه درس پژوهی ارائه شده است. جلسه طرح درس نویسی در تاریخ ۱۴۰۱/۸/۵ در ساعت نه صبح در باغ کتاب انجام شد بعد از سلام و احوال پرسشی یک میز نزدیک پیریز برق را انتخاب کردیم تا لبتاب را به شارژ بزینم و کار خود را شروع کردیم. با توجه به اینکه از قبل باهم صحبت کرد بودیم که طرح درس‌های مربوط را مطالعه کنیم تا ذهن ما آماده باشد در لبتاب چارت اصلی مربوط به طرح درس را کشیدیم و سپس روی دفتر باهمفکری همدیگر یکی یکی هر بخشی را نوشتیم و ایرادات کار را بازگویی کردیم و در نهایت متنی که نوشته بودیم را وارد ورد کردیم بخشی که اهمیت دارد این است که حین زمانی که در حال نوشتن طرح درس بودیم همزمان فیلم‌های آموزشی اینترنت را که مربوط به درس‌مان بود مورد بررسی قرار دادیم حدوداً ساعت دوازده ظهر بود که کار نهایی طرح درس را تمام کردیم و به خانه بازگشتیم.

تحلیل محتوا

مفهوم: بهداشت - نظافت - پاکیزگی - شستن دست‌ها -

مهارت: (۱) اینکه دانش آموز توانایی روان خواندن متن درس را داشته باشد

(۲) که دانش آموز توانایی شناختن مفهوم نظافت را داشته باشند

(۳) دانش آموز بتواند واژه سازی کند

(۴) دانش آموز تشخیص درست و نادرست را با توجه به متن درس بدهد

ارزش: علاقه مندی به رعایت بهداشت و تلاش برای نظافت و پاکیزگی

هدف کلی:

آشنایی دانش آموزان با مفهوم بهداشت و تاکید به رعایت بهداشت

اهداف رفتاری:

حیطه شناختی: دانش آموز باید بتواند چند مورد از نمونه‌های رعایت کردن بهداشت و همچنین اطلاعاتی از نظافت را نام ببرد و کاملاً بشناسد

حیطه مهارتی: دانش آموز باید توانایی اطلاعاتی از بهداشت را که در اختیار دارد و در روز مره از آن استفاده می‌کند را بدست آورد و در کلاس گزارش دهد (کاوشگری و جمع اوری اطلاعات)
حیطه نگرشی: دانش آموز به رعایت بهداشت علاقه مند شود - دانش آموز در فعالیتهای گروهی بهداشت شرکت کند و علاقه مند باشد

(۳) تهیه ابزار و وسایل آموزشی development

دست سازه‌های معلم (کاردستی خرس کوچولو و میکروب) - ماژیک - تخته وایت برد - کتاب درسی - جایزه (صابون)

(۴) گام‌ها و مراحل آموزش Implementation

فعالیت‌های یاددهی - یادگیری	
فعالیت‌های یادگیرنده	فعالیت‌های معلم
دانش آموزان به داستان گوش می‌دهند	معلم ابتدا داستان خرس کوچولو را تعریف می‌کند. معلم به دانش آموز می‌گوید بچه‌ها میدانید که میکروب‌ها چه موجوداتی هستند حالا می‌خواهیم تا آخر این درس با موجودات میکروب جنگ کنیم آماده هستید. معلم شروع می‌کند به خواندن درس: یک خرس کوچولویی داشتیم که اصلاً به پاکیزگی و نظافت اهمیت نمی‌داد خرس کوچولو بارها شنیده بود که میکروب‌ها موجودات خطرناکی هستند به همین دلیل تصمیم گرفت با آنها بجنگد. بچه‌ها همین کاری که ما می‌خواهیم بکنیم می‌خواهیم به جنگ میکروب‌ها برویم. (ایجاد انگیزه و برقراری ارتباط)
دانش آموزان به کاردستی‌ها با دقت نگاه می‌کنند و برایشان جذابیت دارد و در رابطه با کاردستی‌ها از معلم سؤال می‌کنند که اینها چیست.	سپس معلم توجه بچه‌ها را به کاردستی‌هایی که به تخته چسبانده بود و دست ساز خودش بود را جلب کرد (به تجربه گذاشتن) .
دانش آموزان با همفکری تا حدودی با مفهوم میکروب و نظافت آشنایی پیدا می‌کنند	معلم بعد از جمع بندی نظرات بچه‌ها، از آنها می‌خواهد تا بچه هارا گروه کند تا در رابطه با بهداشت و پاکیزگی باهم همفکری کنند سپس از آنها می‌خواهد که یکی از بچه‌های گروه به طور داوطلبی برخیزد و در رابطه با بهداشت صحبت کند و کارهای روز مره که به عنوان تمیز بودن و پاکیزگی را انجام می‌دهد را بازگو کند.
دانش آموزان با استفاده از تجربیات خود به سؤال معلم پاسخ می‌دهند.	سپس معلم از بچه‌ها می‌پرسد، آیا پدر و مادر شما نظافت را رعایت می‌کنند و روزی سه وعده مسواک می‌زنند. (به تجربه گذاشتن)
چون در این مرحله دانش آموزان باید از طریق دیدن و بحث و گفتگو مطالب را بیاموزند.	در این مرحله ابتدا معلم تعریفی کامل از بهداشت ارائه می‌دهد. سپس رو به دانش آموزان می‌گوید، ما امروز می‌خواهیم با بهداشت و میکروب آشنا شویم. سپس توجه بچه هارا به کاردستی‌های دست سازه جلب می‌کند (ارائه درس با روش نمایشی) .
دانش آموزان با هم فکری هم و کمک	در این مرحله، معلم بچه هارا گروه می‌کند و از آنها می‌خواهد در رابطه با

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

بهداشت و میکروب باهم صحبت کنند. (کار مشارکتی و به اشتراک گذاشتن).	معلم در رابطه با بهداشت و میکروب اطلاعاتی بدست آورند
معلم برای اینکه تنوعی در کلاس ایجاد کند از بچه‌ها سؤال می‌کند و هرکس درست پاسخ بدهد جایزه‌ای برای او در نظر می‌گیرد (بازی).	دانش آموزان باید در کلاس مشارکت کنند حتی به غلط پاسخ سؤال معلم را بدهند.
در گام بعد، معلم واژه سازی را توضیح می‌دهد و از بچه‌ها مثال می‌خواهد تا متوجه شود بچه‌ها کامل به متن درس و مفهوم درس تسلط کافی را پیدا کرده باشند (جمع بندی و نتیجه گیری).	دانش آموزان در گروه خود باید بتوانند واژه سازی را کامل بگویند و مثال بزنند و اگر مشکلی داشتند از معلم سؤال بپرسند یا از همگروهی خود که مفهوم درس را متوجه شده سؤال بپرسد.

(۵) ارزشیابی Evaluation

ارائه تکلیف: در آخرین مرحله معلم از بچه‌ها می‌خواهد تا لیستی از کارهای روزمره که در رابطه با بهداشت است را تهیه کنند این کار مربوط به منزل است (۱) اینکه چند تا از دانش آموزان برای جلسه بعد برای مفهوم میکروب و پاکیزگی مطلبی تهیه کنند و برای بچه‌ها توضیح دهند.

۳،۴. کلاس باز، مشاهدات

مشاهدات خانم ساجده ترشیزی: اهداف این درس آشنایی با بهداشت بود در این تدریس سعی شد تمامی مطالب درسی به صورت پله پله نیز به دانش آموزان یاد داده می‌شود خانم ریحانه امامی ابتدای درس از بهداشت سؤال کرد و بچه‌ها همگی دستشان را بالا می‌بردند و نظرات خود را در رابطه با بهداشت می‌گفتند ریحانه امامی کاردستی‌هایی مربوط به میکروب و خرس کوچولو را درست کرده بود و به تخته چسبانده بود و ابتدا در رابطه با میکروب صحبت می‌کرد که اگر دست‌هایمان را نشوریم و بپوشیم مانند کرونا ما را بیمار خواهد کرد و یکی از بچه‌ها دستش را بلند کرد و گفت خانم: ما باید همیشه دست‌هایمان را بشوریم تا مریض نشویم یکی دیگر از بچه‌ها دستش را بلند کرد و گفت باید به حمام برویم و ریحانه به خوبی توضیح داد از روی درس خواند و مفهوم بهداشت را کامل برای بچه‌ها بازگو کرد و واژه سازی را به بچه‌ها درس داد و درست و نادرست درس را به طور گروهی از بچه‌ها می‌پرسید و تمام بچه‌ها همه حواسشان به ریحانه بود و کامل پاسخ می‌دادند و درس را به خوبی یاد گرفته بودند.

مشاهدات معلم راهنما: در ابتدا خسته نباشید گفت و از کاردستی‌هایی که مربوط به درس بود بسیار تعریف کرد و گفت ایده بسیار جذاب کننده و جذابی بود و در مشارکت از بچه‌ها بسیار بینقص عمل کردی و آنها را به چالش می‌کشاندی و با جایزه دادن بچه‌ها را ترغیب به مشارکت کردن در کلاس می‌کردی. فقط این که بهتر بود در خواندن متن درس کمی آرام‌تر درس را روخوانی می‌کردی و بهتر بود که کمی تن صدات بالاتر بود ولی در کل به عنوان دفعه اول تدریس بسیار خوب عمل کردی. و خیلی جایزه خوبی (صابون) به بچه‌ها دادی خیلی مربوط به درس بود و در ذهن آنها تداعی می‌شود.

۳,۵. گزارش روایی جلسه پس از تدریس، تاملات گروه درس پژوهی

بعد از تدریس اول که توسط خانم ریحانه امامی علی آباد در تاریخ ۱۴۰۱/۸/۸ در کلاس دوم ابتدایی خانم نجادی و در مدرسه دبستان طلوع اسلام اجرا شد، جلسه بحث و تبادل نظرات گروه برگزار شد. این جلسه در تاریخ ۱۴۰۱/۸/۱۰ و در مکان باغ کتاب تشکیل شد. زمان جلسه تقریباً یک ربع بود. در این بخش روایتی از دیدگاههای مجری طرح درس، پیشنهادات مشاهده‌گران و تصمیمات اتخاذ شده جهت بهبود طرح درس ارائه می‌شود. امروز ۱۴۰۱/۸/۱۰ جلسه تعاملات پس از تدریس اولیه است و تدریس خانم ریحانه امامی در روز سشنبه انجام شد و امروز قرار است اصلاحیه کارمان را انجام دهیم کهان شالله خانم ترشیزی سشنبه تدریسشان را به خوبی انجام بدهد.

ترشیزی: ریحانه همه چیز خیلی خوب پیش رفت فقط کاش تخته پروژکتور داشتند تا چند تا نمونه فیلم آموزشی نشانشان می‌دادیم.

امامی: آره واقعاً اگر بود تدریس بهتر انجام می‌شد ولی همینجوریش هم خیلی خوب پیش رفتیم

ترشیزی: خیلی خوب تونستی کلاس را تو دستت بگیری.

امامی: جدی میگی

ترشیزی: آره بخدا فکرش هم نمی‌کردم انقدر توانایی مدیریت کلاس داشته باشی من بهت افتخار می‌کنم.

امامی: ولی حس می‌کردم بعضی بچه‌ها توجهشان به من نبود

ترشیزی: میدونی چرا؟ سر اون جایزه‌ها نباید حواست فقط به اون کسی که جایزه می‌دادی می‌بود چون موقع جایزه دادن بقیه بچه‌ها حواسشان به بازیگوشی بود

امامی: آره خودم متوجه شدم

ترشیزی: ریحانه همه چیز خوب درس دادی ولی بهتر بود همان طور که خانم نجادی گفت از روی متن آروم تر میخوندی

امامی: آره اصن حواسم نبود که کلاس دوم هستن

ترشیزی: عیب نداره فداسرت تجربه شد

امامی: ان شالله توهم تدریس کنی که خیالت راحت بشه در ضمن خسته نباشید به جفتمون.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۳,۶. طرح درس اصلاح شده:

مشخصات طرح درس			
عنوان درس: خرس کوچولو		کتاب: فارسی ابتدایی	پایه: دوم ابتدایی
زمان: ۴۵ دقیقه	نام معلم: خانم مهرانگیز نجدادی	تعداد فراگیر: ۳۴	روش تدریس: راهبرد کاوشگری (روش‌های نمایشی، داستان گویی، کار گروهی)

(۱) تحلیل analysis

تحلیل یادگیرنده

- ✓ تعداد دانش آموزان ۳۴ نفر می‌باشد که جنسیت آنها دختر می‌باشد و بین ۸ تا ۹ سال سن دارند.
- ✓ آموخته‌های قبلی دانش آموزان در رابطه با بهداشت به شرح زیر است: (۱) اینکه آنها با مفهوم مسواک زدن کاملاً آشنا هستند
- ✓ (۲) اینکه آنها با مفهوم حمام رفتن کاملاً آشنایی دارند
- ✓ (۳) آن‌ها می‌دانند که باید قبل از خوردن وعده‌های غذایی دستانشان را بشویند
- ✓ مهم‌ترین خصوصیات عمومی دانش آموزان عبارتند از:
 - خصوصیات بدنی: تمام دانش آموزان از سلامت جسمانی کاملاً برخوردار بودند
 - خصوصیات ذهنی: اکثر دانش آموزان شیطنت داشتند اما مورد پیش‌فعالی یا بیماری در آنها مشاهده نمیشد-آنها از تفکر عینی عبور کرده و وارد تفکر انتزاعی شده‌اند

تحلیل محتوا

- مفهوم: بهداشت- نظافت - پاکیزگی-شستن دست‌ها-
- مهارت: (۱) اینکه دانش آموز توانایی روان خواندن متن درس را داشته باشد
- (۲) که دانش آموز توانایی شناختن مفهوم نظافت را داشته باشند
- (۳) دانش آموز بتواند واژه سازی کند
- (۴) دانش آموز تشخیص درست و نادرست را با توجه به متن درس بدهد
- (۵) ایجاد و تقویت علاقه مندی دانش آموزان به بهداشت فردی
- ارزش: علاقه مندی به رعایت بهداشت و تلاش برای نظافت و پاکیزگی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

(۲) طراحی Design

هدف کلی:

آشنایی دانش آموزان با مفهوم بهداشت و تاکید به رعایت بهداشت تقویت مهارت‌های گوش دادن و خواندن

اهداف رفتاری:

حیطه شناختی: دانش آموز باید بتواند چند مورد از نمونه‌های رعایت بهداشت و همچنین اطلاعاتی از نظافت را نام ببرد و کاملاً بشناسد

حیطه مهارتی: دانش آموز باید توانایی اطلاعاتی از بهداشت را که در اختیار دارد و در روز مره از آن استفاده می‌کند را بدست آورد و در کلاس گزارش دهد (کاوشگری و جمع‌آوری اطلاعات)

حیطه نگرشی: دانش آموز به رعایت بهداشت علاقه مند شود - دانش آموز در فعالیتهای گروهی بهداشت شرکت کند و علاقه مند باشد

(۳) تهیه ابزار و وسایل آموزشی development

دست سازه‌های معلم (کاردستی خرس کوچولو و میکروب) - ماژیک - تخته وایت برد - کتاب درسی - جایزه (صابون)

(۴) گام‌ها و مراحل آموزش Implementation

فعالیت‌های یاددهی - یادگیری	
فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های یادگیرنده
معلم ابتدا داستان خرس کوچولو را تعریف می‌کند. معلم به دانش آموز می‌گوید بچه‌ها میدانید که میکروب‌ها چه موجوداتی هستند حالا می‌خواهیم تا آخر این درس با موجودات میکروب جنگ کنیم آماده هستید. معلم شروع می‌کند به خواندن درس: یک خرس کوچولویی داشتیم که اصلاً به پاکیزگی و نظافت اهمیت نمی‌داد خرس کوچولو بارها شنیده بود که میکروب‌ها موجودات خطرناکی هستند به همین دلیل تصمیم گرفت با آنها بجنگد. بچه‌ها همین کاری که ما می‌خواهیم بکنیم می‌خواهیم به جنگ میکروب‌ها برویم. (ایجاد انگیزه و برقراری ارتباط)	دانش آموزان به داستان گوش می‌دهند و در کلاس مشارکت می‌کنند
سپس معلم توجه بچه‌ها را به کاردستی‌هایی که به تخته چسبانده بود و دست ساز خودش بود را جلب کرد (به تجربه گذاشتن).	دانش آموزان به کاردستی‌ها با دقت نگاه می‌کنند و برایشان جذابیت دارد و در رابطه با کاردستی‌ها از معلم سؤال می‌کنند که اینها چیست
معلم بعد از جمع بندی نظرات بچه‌ها، از آنها می‌خواهد تا بچه‌ها را گروه کند تا در رابطه با بهداشت و پاکیزگی باهم همفکری کنند سپس از آنها می‌خواهد که یکی از بچه‌های گروه به طور داوطلبی برخیزد و در رابطه با بهداشت صحبت کند و کارهای روز مره که به عنوان تمیز بودن و پاکیزگی را انجام	دانش آموزان با همفکری تا حدودی با مفهوم میکروب و نظافت آشنایی پیدا می‌کنند

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

	می‌دهد را بازگو کند.
دانش آموزان با استفاده از تجربیات خود به سؤال معلم پاسخ می‌دهند.	سپس معلم از بچه‌ها می‌پرسد، آیا پدر و مادر شما نظافت را رعایت می‌کنند و روزی سه وعده مسواک می‌زنند. (به تجربه گذاشتن)
چون در این مرحله دانش آموزان باید از طریق دیدن و بحث و گفتگو مطالب را بیاموزند	در این مرحله ابتدا معلم تعریفی کامل از بهداشت رازانه می‌دهد. سپس رو به دانش آموزان می‌گوید، ما امروز می‌خواهیم با بهداشت و میکروب آشنا شویم. سپس توجه بچه‌ها را به کاردستی‌های دست سازه جلب می‌کند (ارائه درس با روش نمایشی).
دانش آموزان با هم فکری هم و کمک معلم در رابطه با بهداشت و میکروب اطلاعاتی بدست آورند	در این مرحله، معلم بچه‌ها را گروه می‌کند و از آن‌ها می‌خواهد در رابطه با بهداشت و میکروب باهم صحبت کنند. (کار مشارکتی و به اشتراک گذاشتن).
دانش آموزان باید در کلاس مشارکت کنند حتی به غلط پاسخ سؤال معلم را بدهند	معلم برای اینکه تنوعی در کلاس ایجاد کند از بچه‌ها سؤال می‌کند و هرکس درست پاسخ بدهد جایزه‌ای برای او در نظر می‌گیرد و به بچه‌های دیگر می‌گوید که برای او شعر بخوانند و تشویق کنند (بازی).
دانش آموزان در گروه خود باید بتوانند واژه سازی را کامل بگویند و مثال بزنند و اگر مشکلی داشتند از معلم سؤال بپرسند یا از همگروهی خود که مفهوم درس را متوجه شده سؤال بپرسد.	در گام بعد، معلم واژه سازی را توضیح می‌دهد و از بچه‌ها مثال می‌خواهد تا متوجه شود بچه‌ها کامل به متن درس و مفهوم درس تسلط کافی را پیدا کرده باشند (جمع بندی و نتیجه گیری).

(۵) ارزشیابی Evaluation

ارائه تکلیف: در آخرین مرحله معلم از بچه‌ها می‌خواهد تا لیستی از کارهای روزمره که در رابطه با بهداشت است را تهیه کنند این کار مربوط به منزل است (۱) اینکه چند تا از دانش آموزان برای جلسه بعد برای مفهوم میکروب و پاکیزگی مطلبی تهیه کنند و برای بچه‌ها توضیح دهند.

مشخصات طرح درس			
عنوان درس: مدرسه خرگوش‌ها		کتاب: فارسی	
زمان: ۳۰ دقیقه	نام معلم: سرکار خانم	پایه: دوم ابتدایی	روش تدریس: (روش‌های نمایشی، داستان گوئی، کارگروهی)
	مهر انگیز نجاتی	تعداد فراگیران: ۳۴	کارگروهی

(۳) تحلیل analysis

تحلیل یادگیرنده

✓ تعداد دانش آموزان ۳۴ نفر می‌باشد که جنسیت آنها دختر می‌باشد و بین ۸ تا ۹ سال سن دارند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

- ✓ آموخته‌های قبلی دانش آموزان در رابطه با نظافت و مراقبت از اعضای بدن به شرح زیر است: (۱) آن‌ها کاملاً بامفهوم چگونگی مراقبت از اعضای بدن خود آشنا هستند
- ✓ (۲) آن‌ها می‌دانند که چه مواردی برای گوش‌هایشان مشکل ایجاد می‌کند.
- ✓ (۳) آن‌ها میدانند نباید تلویزیون را با صدای بلند یا آهنگ را نباید با هدفون با صدای بلند گوش بدهند زیرا برای گوش‌های ما ضرر دارد و به پرده گوش ما آسیب می‌رساند.
- ✓ (۴) آن‌ها میدانند که باید مراقب اعضای بدن خودشان باشند زیرا خداوند به ما هدیه داده و دست ما امانت داده است.
- ✓ مهم‌ترین خصوصیات عمومی دانش آموزان عبارتند از:
 - **خصوصیات بدنی:** تمامی دانش آموزان از لحاظ جسمانی سالم بودند اما جثه‌های ریزی داشتند.
 - **خصوصیات ذهنی:** تفکر آنها نیز عینی می‌باشد، کنجکاو و روحیه پرسشگری دارند.

تحلیل محتوا

- مفهوم:** نظافت، بهداشت، مراقبت از اعضای بدن، نعمت‌های خداوند
- مهارت: (۱)** از فراگیران (دانش آموزان) انتظار می‌رود در پایان تدریس بتوانند فواید گوش را کاملاً بیان کنند و برای همه توضیح بدهند
- (۲) دانش آموزان باید بتوانند، روش‌های مراقبت از گوش را بیان کنند.
- (۳) دانش آموزان باید بدانند که باید از اعضای بدن خود مراقبت کنند و باید بتوانند از اعضای بدن خود مراقبت کنند.
- (۴) دانش آموزان باید بتوانند تصاویر کتاب را تحلیل کنند و توانایی داستان سازی را داشته باشند.
- (۵) دانش آموزان باید بتوانند واژه سازی کنند.
- ارزش:** تلاش برای مراقبت از اعضای بدن به خصوص گوش‌ها

هدف کلی:

آشنایی فراگیران با گوش و توجه به بهداشت آن

اهداف رفتاری:

- حیطه شناختی: دانش آموزان باید در پایان تدریس بتوانند فواید گوش را برای همه توضیح دهند
- حیطه مهارتی: دانش آموزان باید بتوانند مثال‌هایی بزنند اینکه در طول روز چه کارهایی برای مراقبت از گوش انجام دهند و چه کارهایی برای شنوایی آنان مضر است
- حیطه نگرشی: دانش آموزان باید بتوانند به حفظ و مراقبت از اعضای بدن خود علاقه نشان دهند.

(۳) تهیه ابزار و وسایل آموزشی development

داستان گویی معلم، ماژیک‌های رنگی، تخته وایت برد، جایزه، کتاب درسی

Implementation (۴) گام‌ها و مراحل آموزش

فعالیت‌های یاددهی - یادگیری	
فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های یادگیرنده
معلم با شور و انرژی وارد کلاس می‌شود و برای بچه‌ها از نعمت‌های خداوند می‌گوید او می‌گوید خداوند به ما گوش داده است تا بشنویم چشم داده تا ببینیم دست داده تا لمس کنیم و کارهایمان را انجام بدهیم به ما پا داده است که راه برویم حالا شما بگویید که چه جوری باید از این نعمت‌های خداوند مراقبت کنیم و تک‌تک بچه‌ها اجازه می‌گرفتند و نظراتشان را می‌گفتند. (باشور و انرژی وارد شدن معلم به کلاس و برقراری ارتباط مثبت معلم با دانش آموزان و مشارکت دادن بچه‌ها)	دانش آموزان با دقت گوش می‌دهند و در فعالیت‌ها مشارکت می‌کنند.
سپس معلم درس مدرسه خرگوش‌ها را برای بچه‌ها توضیح می‌دهد و خلاصه ای از درس را به بچه‌ها می‌گوید با لحن کودکانه و جالب بچه‌ها می‌گویند بچه‌ها جونم گوش هاتونو رو بدید به من، ببینید می‌خوام چی بگم بچه‌ها ساکت می‌شوند و کنجکاو می‌شوند که معلم چه چیزی می‌خواهد بیان کند. (فعال کردن قوه کنجکاو و درگیر کردن ذهن دانش آموزان)	دانش آموزان با دقت نگاه می‌کنند و تمام حواسشان به معلم بود.
معلم نیز بعد از اینکه تدریس کرد و روی متن کامل خواند از بچه‌ها چند سؤال پرسید و به آنهایی که صحیح پاسخ دادن جایزه داد.	دانش آموزان بسیار کامل متوجه شده بودند که باید از اعضای بدن خود مراقبت کنند و چه کارهایی برای مراقبت از اعضای بدن باید انجام داد. و معلم با جایزه دادن به آنها انگیزه داد.
در مرحله بعد نیز با توجه به تصاویر کتاب از بچه‌ها می‌پرسد که چه کسی می‌تواند برای من این تصاویر را توضیح دهد و با آنها داستان بسازد و چند دانش آموز دست خود را بالا بردند و با کمک معلم داستان ساختند و از دانش آموزان خواست تا بیایند و برای دانش آموزان دیگر کامل این داستان را توضیح دهند (ارائه کردن درس با روش همفکری و مشارکتی)	دانش آموزان با کمک معلم داستان می‌سازند و بسیار ذوق و شوق دارند که داستان را کامل کنند.
معلم برای آرام‌تر شدن سر و صدای کلاس بحثی را مطرح می‌کند واژه سازی را توضیح می‌دهد و تذکر می‌دهد که بچه‌ها خوب گوش بدهید بعد سؤال می‌پرسم و در داخل دفتر برای آنهایی که درست پاسخ بدهند مثبت می‌گذارم و برای کسانی که اشتباه جواب دهند علامت منفی می‌گذارم و آنهایی که صحیح پاسخ بدهند تشویق می‌شوند با کمک بچه‌ها تنوین را به آنها آموخت و معلم بعد از زدن چند مثال از بچه‌ها خواست تا مثال‌هایی بزنند و دو تا از بچه‌ها مثال می‌زنند و	دانش آموزان باید به درس توجه کنند تا بتوانند مثال بزنند حتی به غلط

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

	<p>مثال‌های آنان درست است معلم به آن دو جایزه می‌دهد و البته چند تا از بچه‌ها هم اشتباه مثال زدند اما معلم با آرامی مثال آنها را رد کرد کمک کرد تا بچه‌ها اشتباهشان را متوجه شوند. (ایجاد انگیزه)</p>
<p>باید همگی داوطلب شوند تا معلم متوجه شود به کدام از موارد درسی برای بچه‌ها جا افتاده یا خیر یا برخی از موارد برای کدام یک از بچه‌ها جا نیفتاده تا کمکشان کند که به طور کامل و صحیح درس را متوجه بشوند</p>	<p>از دانش آموزان می‌خواهد که به طور داوطلبی به طور خلاصه چیزهایی را که از درس فهمیدند برای تمامی بچه‌ها توضیح دهد تا معلم ببیند که بچه‌ها کامل درس را آموختند یا خیر و در کدام قسمت درس مشکل دارند.</p>
<p>دانش آموزان باید در کلاس مشارکت کنند و کامل به درس گوش بدهند تا بتوانند به سؤال‌های معلم پاسخ دهند.</p>	<p>معلم برای اینکه تنوعی در کلاس ایجاد کند چند سؤال از متن درس مطرح می‌کند و بین بچه‌ها رقابت سالم میندازد. (ایجاد رقابت جهت یادگیری بیشتر و توجه کردن آنها به درس)</p>
<p>دانش آموزان باید بتوانند تقریباً صحیح متن درس را بخوانند.</p>	<p>در گام آخر معلم از بچه‌ها می‌خواهد که کتابشان را روی میز بگذارند و به آنها گفت مدرسه خرگوش‌ها را باز کنید. و متن درس را از تمام بچه‌ها پرسید و به آنها گفت همگی باید یک خط بخوانند (جمع بندی و نتیجه گیری).</p>

(۵) ارزشیابی Evaluation

ارائه تکلیف: (۱) از بچه‌ها معلم خواست کلماتی که به نظر خودشان ارزش املائی دارند را بنویسند جلسه بعد به کلاس بیاورند
(۲) تکلیف بعدی از دانش آموزان خواست در برگه چند مثال از واژه سازی (تنوین) را بنویسند و به کلاس بیاورند.

۳,۷. کلاس باز، مشاهدات

مشاهدات خانم ریحانه امامی: مدیریت کلاس و ارزشیابی ساجده خیلی دقیق بود و خیلی کامل می‌توانست کلاس را در دستش بگیرد و بر بچه‌ها تسلط داشت و همچنین اول تدریس را خیلی با شور و نشاط شروع کرد و تمام بچه‌ها را وارد مبحث درسی کرد و از بچه‌ها در رابطه با بهداشت سؤال کرد و تمامی بچه‌ها شور و شوقی داشتند تا سؤال‌های ساجده را پاسخ بدهند و ساجده بعد از مقدمه چینی سراغ درس رفت و از روی درس خواند و شمرده شمرده درس را می‌خواند و تمام حواسش به بچه‌ها بود تا بچه‌ها تمام حواسشان به درس باشد و بعد از خواندن درس به صورت داوطلبی بچه‌ها انتخاب کرد تا از روی درس بخوانند و بعد از آن سراغ واژه سازی رفت و تنوین را با مثال‌های گوناگون برای بچه‌ها توضیح داد و از آنها مثال خواست و ساجده حکایت را برای بچه‌ها خوب بازگو کرد و از آنها نتیجه اخلاقی خواست و چند سؤال پرسید و برای بچه‌ها جوایزی در نظر گرفته بود به نظر من ایده جالبی بود اما بهتر بود جایزه در انتها به بچه‌ها می‌داد تا بچه‌ها تمام حواسشان به جایزه‌ها نباشد. در کل تدریس خوبی بود.

مشاهدات معلم راهنما: دختر گلم خسته نباشی همه چیز عالی بود فقط بهتر بود که برچسب‌های جایزه را انتهای تدریس به بچه‌ها می‌دادی چون کسانی که جایزه گرفتن اصلاً به درس گوش نمی‌دادند. در کل تدریس توانمندی بود.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۳,۸. گزارش روایی جلسه پس از تدریس دوم، تاملات گروه درس پژوهی

بعد از تدریس دوم که توسط خانم ساجده ترشیزی در تاریخ ۱۴۰۱/۸/۱۵ در کلاس دوم ابتدایی و در مدرسه طلوع اسلام اجرا شد، جلسه بحث و تبادل نظرات گروه برگزار شد. این جلسه در تاریخ ۱۴۰۱/۸/۱۶ و در مکان باغ کتاب تشکیل شد. زمان جلسه تقریباً یک ربع بود. در این بخش روایتی از دیدگاههای مجری طرح درس، پیشنهادات مشاهده‌گران و تصمیمات اتخاذ شده جهت بهبود طرح درس ارائه می‌شود.

خانم امامی با این موضوع شروع کرد که ساجده بنظرت تدریس تو درست و کامل انجام دادی یا اینکه این نکته‌هایی که گفته بودیم تو تدریس من را اصلاح بشه را استفاده کردی ازش؟

ترشیزی: من فکر می‌کنم که تمام تلاشم را کردم که این اتفاق بیوفته و حس می‌کنم تدریسم تقریباً کامل و بدون نقص بود بجز یک مورد

امامی: کجاش بنظرت نقص داشت؟

ترشیزی: باید جایزه را آخر کلاس می‌دادم ولی اولاش دادم و بچه‌ها زیاد به درس گوش نمی‌دادند

امامی: بنظرم فدای سرت تجربه شد ولی ساجده خوب کلاس جمعش کردی

ترشیزی: اره ریحانه هدفم این بود که این همه بچه رو بتونم ساکت کنم و کلاس را مدیریت کنم که خداروشکر سربلند شدم

امامی: اره عزیزم خیلی اوکی بود آفرین.

۳,۹. دست نوشت مصاحبه‌های انجام شده با دانش آموزان بعد از تدریس اول

سؤالات مصاحبه: (۱) آیا تدریس امروز را دوست داشتید چرا؟ (۲) امروز چه چیزهای جدیدی را یاد گرفتید؟ (۳) آیا تدریس من با تدریس معلم شما در روزهای قبل تفاوتی داشت؟ (۴) اگر تو به جای من معلم بودی و می‌خواستی همین درس را در کلاس دیگری به بچه‌های همسن خودت یاد بدهی از چه روشی استفاده می‌کردی؟

دانش آموز اول: (۱) چون تدریس شما خیلی خوب بود. (۲) چیزی یاد گرفتم که خرس کوچولو دست هاشو نشسته بود عسل خورد و مریض شد. (۳) تدریس شمارو بیشتر دوست داشتم چون شما درس‌های خوبی به ما یاد می‌دهی. (۴) می‌گم که بچه‌ها ببینید خرس کوچولو دست‌هاشو نشسته برای همین مریض شده.

دانش آموز دوم: (۱) چون شما خیلی خوب گفتین برای من اونجاییش جالب بود که خرس کوچولو از درخت بالا رفت و با دست‌های کثیفش عسل خورد (۲) یاد گرفتم که نباید با دست‌های کثیف غذا بخورم (۳) فرقی نداشت درس خوب یاد گرفتم (۴) آروم آروم می‌گفتم تا بچه‌ها بهتر یاد بگیرند

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

دانش آموز سوم: (۱) تدریس دوست داشتم بخاطر اینکه همون جا که خرس کوچولو با دست‌های کثیفش عسل خورد خیلی دوست داشتم (۲) یاد گرفتم تا با دست‌های کثیف غذا نخورم (۳) شما بهتر درس دادی چون میخوایم موقعی که غذا بخوریم دستامونو بشوریم و وقتی از مدرسه میایم اول دست‌هایمان را بشوریم (۴) به بچه‌ها می‌گفتم آروم باشید و بهشون همه چی یاد می‌دادم.

دانش آموز چهارم: (۱) بله دوست داشتم شما خیلی خوب می‌گفتین (۲) چیزامو پاکیزه نگه دارم (۳) دوتاتون مثل همید (۴) به بچه‌ها می‌گفتم بچه‌ها این درس یاد گرفتید

دانش آموز پنجم: (۱) تدریستون رو دوست داشتم چون شما هر چی می‌گفتین دوست داشتم (۲) باید اول دستهامونو بشوریم (۳) شما بهتر بودید مهربون بودید جایزه میدادین (۴) بهشون می‌گفتم هر چی یاد گرفتید بهم بگید

دانش آموز ششم: (۱) بله دوست داشتم چون که شما مهربون بودید (۲) یاد گرفتم وقتی میخوایم غذا بخوریم اول دست هامونو بشوریم بعد غذا بخوریم آگه نشوریم مریض میشیم (۳) شما جایزه دادین معلمون جایزه نمی‌ده و مهربون تر بودین (۴) با بچه‌ها با مهربونی رفتار می‌کردم

۳،۱۰. دست نوشت مصاحبه‌های انجام شده با دانش آموزان بعد از تدریس دوم

دانش آموز اول: (۱) بله خیلی دوست داشتم چون موضوعش خیلی جالب بود مثلاً هفته‌ای دوبار برم حموم آگه نرم حموم کسی با من دوست نمیشه (۲) حموم بریم و نظافت فراموش نکنیم (۳) هر دوش موضوع جالبی دارند (۴) میگم آگه حموم نریم هیچکس با ما دوست نمیشه

دانش آموز دوم: (۱) بله دوست داشتم چیزهای زیادی را یاد گرفتم مثلاً روزی دوهفته برم حموم و نظافت رعایت کنم (۲) آگه حموم نریم کثیف میشیم (۳) هر دوش رو دوست داشتم چون شما آروم میخوندین خانم ما تند میخوند (۴) آروم میخونم تا بچه‌ها یاد بگیرند

دانش آموز سوم: (۱) بله دوست داشتم چون شما آروم میخونی (۲) باید هفته‌ای دو روز بریم حموم (۳) هر دوتاتون عالی بودین و آروم میخوندین (۴) به بچه‌ها میگم مدادتون بزارید روی کلمه‌ای که من میخونم

دانش آموز چهارم: (۱) بله دوست داشتم (۲) مسواک بزنم و دست هامو بشورم و مراقب گوش هام باشم (۳) هر دو خیلی خوب بودید شما چون خیلی خوب و هربون بودید (۴) بهشون میگم روی کلماتی که میخونم مداد بزارید

دانش آموز پنجم: (۱) خوب بود نظافت خوب یاد گرفتم (۲) مراقب گوش هام باشم و نظافت رعایت کنم (۳) هر دو تاش خیلی خوب بود چون شما و معلم می‌گفتین کلمه‌ای که میخونم مداد یا انگشت بزارید (۴) به بچه‌ها میگم کلمه‌ای که میخونم رو انگشت بزارید روش تا گمش نکنید

دانش آموز ششم: (۱) بله دوست داشتم جالب بود (۲) نظافت یاد گرفتم دست هامو بشورم و مراقب گوش هام باشم (۳) مثل هم درس میدادین و فرقی نداشتین (۴) مثل شما مهربون درس می‌دادم

۳،۱۱. دست نوشت مصاحبه‌ها با اعضای گروه درس پژوهی

۳،۱۲. کدگذاری و تحلیل داده‌ها

مضمین	مقوله‌ها	کدها
مدیریت کارآمد به همراه ارتباط‌های کلامی غیر کلامی مؤثر و بازخوردهای مؤثر معلم در کلاس درس	توانایی معلم در برقراری انواع ارتباط (کلامی- غیر کلامی)	-توجه به دانش آموزان -به کار گیری فن بیان عالی دانش آموزان توسط معلم -اجرای خوب و مناسب برنامه درسی - مسلط بودن معلم به فنون ارتباط‌های کلامی با دانش آموزان -شروع گرم و صمیمی و عالی - با انرژی وارد شدن معلم به کلاس -زیر نظر گرفتن تمامی حرکت‌ها و رفتارهای دانش آموزان _کارآمد بودن تدریس با توجه به موارد مورد نظر -اهمیت دلدن به تایم کلاس -استراحت دادن کوتاه جهت رفع خستگی دانش آموزان - رفتار محترمانه معلم
ارتباط عاطفی- تشویق- مدیریت مناسب کلاس-تمایز قائل نشدن معلم بین دانش آموزان وتوجه به تمام دانش آموزان رمز موفقیت وپیروزی ملم در کلاس بود.	اجرا کردن دقیق محتوای آموزشی و مدیریت مؤثر کلاس و زمان (معلم	-انجام شدن تدریس مطابق اهدافم

	<p>نیز علاوه بر اجرا کردن دقیق محتوا او توانسته بود بر عملکرد فراگیران نظارت کند و در عین حال پاسخگوی سؤالات آنان باشد)</p> <p>تشویق‌های مؤثر معلم نیز هم از تشویق‌های کلامی و هم غیر کلامی بود</p>	<p>مورد نظر</p> <p>-توجه و تسلط معلم به کل دانش آموزان</p> <p>-مدیریت زمان عالی</p> <p>-پاسخ گویی به سؤالات دانش آموزان</p> <p>-نظارت دقیق معلم بر کل فعالیت‌ها و عملکرد های دانش آموزان</p> <p>-تشویق کردن دانش آموزان جهت پاسخگویی به سؤالات معلم</p> <p>_اعطا کردن جایزه به دانش آموز جهت به دست آوردن نمره بالا در ارزشیابی</p> <p>-تاکید معلم بر موارد صحیح و تشویق دانش آموزان در حین تدریس</p>
<p>استفاده از دست سازه‌ها و کار دستی‌ها به عینی بودن مفهوم درس ما کمک کرد و باعث لذت بردن دانش آموزان شد</p>	<p>کار با دست سازه‌ها</p> 	<p>-درست کردن شخصیت‌های کتاب (خرس کوچولو و مدرسه خرگوش‌ها- میکروب)</p> <p>- به صورت ملموس با تفکر عینی</p>
	<p>تفکر در ویژگی‌های دانش آموزان</p>	<p>دانش آموزان نیز مطابقت داشتن</p> <p>-تحلیل یلد گیرنده و تحلیل کردن محتوای درس</p> <p>- تأمل در تمام ویژگی‌های دانش آموزان</p>

<p>اصلاحات و بازبینی رمز موفق بودن تدریس</p>	<p>تأمل و فکر کردن در رابطه با طراحی کردن طرح درس</p>	<p>-در نظر گرفتن جوایزی جهت انگیزه - در نظر گرفتن جایزه‌ای مرتبط با درس - مشخص شدن اهداف رفتاری و حیطه آن - انتخاب روش تدریس تعاملی - انتخاب یک تکلیف مؤثر - ارائه تکلیف مناسب با ارزش یابی عملکردی - استفاده از بازی و تشویق‌ها همراه شعر در کلاس - استفاده از روش تدریس مبتنی بر تعامل و مشارکت و پرسش و پاسخ</p>
	<p>رضایت معلم از هر دو درس پژوه</p>	<p>-رضایت کلی معلم از شیوه تدریس -تشویق کردن معلم جهت به کارگیری از دست سازه‌ها -رضایت مکشاهده گر از روند تدریس - رضایت معلم از درس پژوه دوم - رضایت مشاخره گر دوم از روند تدریس</p>
<p>شوق به یادگیری جهت استفاده از قصه گویی و کاردستی‌ها(دانش آموزان برای جایزه گرفتن از معلم تمام تلاششان را</p>	<p>قصه گویی و ساخت کار دستی برانگیزاننده شوق یادگیرنده</p>	<p>-استقبال دانش آموزان از دست سازه‌ها - استقبال دانش آموزان از قصه گویی</p>

<p>می‌کردند تا به تمام سؤالات معلم پاسخ دهند این یک رقابت سالم است استفاده از روش تدریس تعاملی موجب استقبال و رضایت دانش آموزان از آن شده. دانش آموزان تفاوت‌هایی در شیوه تدریس درس پژوه با نحوه تدریس گذشته معلم خودشان قائل هستند</p>	<p>مشارکت تمامی وجهها به سبب جذابیت نحوه تدریس و دست سازه‌ها</p>	<p>- لذت بردن دانش آموزان حین یادگیری -علاقه دانش آموزان به روانخوانی - علاقه دانش آموزان به نحوه تدریس -داوطلب شدن تعداد زیادی از دانش آموزان جهت پاسخ گویی به سؤالات معلم - رقابت سالم بین دانش آموزان</p>
	<p>دانش آموزان متوجه تفاوت در روش تدریس گروه درس پژوهی با معلم کلاس خود نیز</p>	<p>- پاسخ فعال به سؤالات معلم -درک کردن تفاوت تدریس خانم امامی با معلم خودشان توسط دانش آموزان - درک کردن تفاوت تدریس خانم ترشیزی با معلم پیشین خودشان توسط دانش آموزان</p>
<p>آموزش تأثیر گذار فعالیت‌های در نظر گرفته شده در طرح درس و اجرای مناسب آن موجب یادگیری واژه سازی و روانخوانی و محقق شدن اهداف درس پژوهی حاضر شد</p>	<p>محقق شدن اهداف درس</p>	<p>-فهم کامل دانش آموز در رابطه با موضوع بهداشت - روان خواندن و بدون نقص خواندن متن فارسی توسط دانش آموز -همیدن کامل مفهوم واژه سازی -روانخوانی بدون نقص و بدون ایراد خواندن</p>
	<p>درگیر شدن دانش آموز</p>	<p>- در گیر کردن فکر دانش آموزان توسط معلم جهت رسیدن و جهت رسیدن معلم به هدف‌های مد نظر</p>

	<p>کار آمد بودن فعالیتها ابزارها روشها (باتوجه به هر بار طرح درس توسط درس پژوه، ایجاد انگیزه و ابزار دست ساز بسیار مفید و مؤثر بود و موجب معنی دار شدن یادگیری نیز شد)</p>	<p>- درگیر کردن فکر دانش آموزان با پرسش و پاسخ -متن درس را حالت داستانی تعریف کردن جهت انگیزه و جذب بچهها - خلاقانه بودن طرح درس - عینی کردن فعالیت‌های درسی - ملموس و قابل درک بودن - مفید و مؤثر بودن جایزه‌های در نظر گرفته شده - واضح بودن اهداف - زمانبندی مناسب - اشاره به بهداشت در زندگی - ایجاد پیش زمینه در ذهن دانش آموزان و توضیحات مفصل بهداشت توط معلم _آموزش به صورت دانش آموز محور -نقش معلم به صورت هدایت گر در آموزش</p>
	<p>یادگیرنده محور بودن</p>	<p>-مراجعه دانش آموزان به معلم برای پاسخ به سؤالات - کمک معلم به دانش آموزان برای کشف اشتباهات درسی - رفع تمام ایرادهای دانش آموزان</p>

	 <p>ارائه بازخورد در جهت رفع کج فهمی و ایرادات دانش آموزان</p>	<p>-بازخورد کلاسی و پرسش و پاسخ از بچه‌ها</p> <p>- دادن تکلیف به بچه‌ها و هدایت آنان به سوی پاسخ درست</p>
--	--	---

بحث و نتیجه گیری: نتیجه پژوهش حاضر با هدف شناخت تجربه‌های درس پژوهی دانشجو معلمان پردیس زینبیه در زمینه آموزش صحیح روانخوانی و واژه سازی و ارائه روش مناسب برای آموزش این مبحث در پایه دوم انجام شد. در پایان پژوهش نیز ما به نتایج عالی برای ارائه مبحث روان خوانی و واژه سازی توسط معلم دست پیدا کردیم راهبرد ما در آموزش واژه سازی و روانخوانی راهبرد مبتنی بر تعامل بود، از روش‌هایی مثل پرسش پاسخ استفاده کردیم از روش‌هایی مثل مشارکت دادن دانش آموز در مبحث نیز استفاده کردیم و خود دانش آموزان را در مبحث درسی مشارکت دادیم و این الگو نیز برای آموزش واژه سازی و روانخوانی مؤثر بود از مهم‌ترین یافته‌های گروه درس پژوهی می‌توان به این موارد اشاره کرد:

۱. برای اینکه دانش آموزان نیز بتوانند روان و بدون غلط نه تنها متن فارسی بلکه تمامی متن‌ها را روان بخوانند معلم نیز باید با لحن مهربان و داستان گونه و صدای رسا و گیرا و شمرده از روی متن و کتاب فارسی نیز بخواند.
۲. معلم باید به دانش آموزان گوشزد کند که هنگام خوانش همه حواس دانش آموزان به متن درس باشد و بگوید همه آنها یک مداد در دست خود بگیرند و جملاتی که معلم می‌خواند را با مداد دنبال کنند.
۳. معلم از دانش آموزان بخواهد ابتدا درس را خوب گوش بدهند و بعد از خوانش پایانه متن سوالاتشان را بازگو کنند
۴. معلم باید تمام سؤالات بچه‌ها را پاسخ دهد حتی اگر دانش آموزی سوالی ساده پرسید و این دانش آموز عملکرد ضعیفی داشت پاسخ سؤال او را هم بدهد و بین دانش آموزان ضعیف و قوی هیچ تمایزی قائل نشود.
۵. دست سازه‌ها نیز موجب جلب توجه در دانش آموزان می‌شود و با خلاقیت نیز دانش آموز بهتر مفهوم درس را فرا می‌گیرد
۶. در واژه سازی معلم ابتدا موضوع را مطرح می‌کند و بعد مثال‌هایی بزند هنگامی که مطمئن شد دانش آموزان نیز کامل متوجه مطلب شدند مثال‌هایی بزند و آنها را پایتخته بیاورد و به بچه‌های دیگر بگویند که با کمک یکدیگر تمرین‌های مربوط به واژه سازی را حل کنند.
۷. روش مشارکتی نیز در واژه سازی نیز مثرتر است اینکه تمامی دانش آموزان با کمک معلم مطالب درسی را یاد بگیرند و معلم نیز تمام دانش آموزان را در مبحث مشارکت دهد و ایجاد رقابت سالم کند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۸. تشویق کردن دانش آموزان یا دادن جایزه به آنها موجب انگیزه می‌شود.

به طور کلی ما معلمان استفاده از روش‌های ذکر شده یعنی روش مشارکتی و روش تعاملی را در روان‌خوانی و واژه‌سازی توصیه می‌کنیم.

در ادامه گام‌هایی که خودمان برای انجام تدریس طی کرده‌ایم به صورت خلاصه توضیح می‌دهیم تا معلمان با توجه به این گام‌ها بتوانند در مبحث واژه‌سازی و روان‌خوانی که در فارسی استفاده کردیم بهره ببرند.

۱. ابتدا گروه درس پژوهی مسائل را شناسایی کردند و متناسب با آن کتابها و مقاله‌های و مطالب اینترنت در زمینه روان‌خوانی و واژه‌سازی را مطالعه کردند.

۲. و مدرسه و کلاسی که قرار بود در آن تدریس شود را از تمامی لحاظ مورد بررسی قرار گرفت و ویژگی ذهنی و جسمانی دانش‌آموزان نیز مورد بررسی قرار گرفت.

۳. بعد از این موارد شرایط کلاس و موضوع درس را بررسی کردیم و طبق آن طرح درسی نوشتیم در نوشتن این طرح درس از کتاب‌ها مقالات مطالب اینترنتی بسیار استفاده شد.

۴. طرح درس نوشته شده نیز اجرا شد و پس از آن با توجه به نظر معلم راهنما و نظرسنجی از دانش‌آموزان طرح درس مورد اصلاح قرار گرفت.

۵. طرح درس دوم تا حدودی بدون نقص توسط درس پژوه بعدی اجرا شد و به خوبی پیش رفت و با توجه به ایراداتی که درس پژوه قبلی داشت درس پژوه دوم تدریسش بدون نقص بود.

ما در این پژوهش علاوه بر اینکه به روش‌های موثری در زمینه آموزش واژه‌سازی و روان‌خوانی دست پیدا کردیم و تجربیات زیادی در زمینه اداره کردن کلاس و چگونه برخورد با هر دانش‌آموز نیز پیدا کردیم این تجربیات به صورت خلاصه به شرح زیر است:

۱. اگر معلم قصد دارد که یک روزهایی را به دانش‌آموزان جوایزی اهدا کند باید بعد از پرسش به دانش‌آموزان بگوید که در پایان کلاس جایزه‌ها را می‌دهد زیرا اگر همان موقع جوایز را بدهد هم دانش‌آموزی که جایزه را دریافت کرده حواسش پرت می‌شود و تا آخر کلاس به درس گوش فرا نمی‌دهد و بقیه دانش‌آموزان نیز حواسشان به او پرت می‌شود.

۲. معلم قبل از اینکه روان‌خوانی کند باید این نکته را به دانش‌آموزان بگوید که هنگام روان‌خوانی تمام حواسشان به متن باشد و بامداد کلمات را دنبال کنند.

۳. میز به میز نظارت بر دانش‌آموزان یکی از روش‌های مؤثر در ایجاد جو آرام در کلاس است و بهتر است سؤالات جزئی بر سر میز هر دانش‌آموزی نیز رفع شود.

۴. در ارزشیابی روانخوانی و واژه سازی بهتر است معلم نیز به ترتیب لیست دفتر هر دانش آموزی را صدا کند تا سر میز معلم بیاید و روان خوانی کنند زیرا باعث کمتر شدن استرس و اضطراب می شود و هیاهو در کلاس کمتر می شود و در ارزشیابی واژه سازی بهتر است، امتحان کتبی گرفته شود.

۵. یکی از بهترین روش ها برای پیشرفت کردن معلم ها استفاده از روش درس پژوهی است این روش موجب تبادل اطلاعات و تجربیات بین معلمان شده است و دست پیدا کردن به روش تدریس های مؤثر را محقق می کند.

منابع

- استیگلر، جیمز و هیبرت، جیمز. شکاف آموزشی: بهترین ایده ها از معلمان جهان برای بهبود آموزش در کلاس درس. ترجمه محمد رضا سرکار آرانی و علی رضا مقدم. تهران، انتشارات مدرسه، چاپ دوم، ۱۳۸۴.
- بختیاری، ابوالفضل و ایرانی، یوسف. پژوهش عملی یا اقدام پژوهی. تهران، انتشارات لوح زرین، چاپ سوم، ۱۳۸۶.
- سرکار آرانی، محمدرضا. درس پژوهی: هسته تحول در آموزش و پرورش. رشد مدیریت مدرسه، شماره ۵۲، ۱۳۸۷.
- استیپانک، جنیفر و همکاران. هدایت درس پژوهی: راهنمایی عملی برای معلمان و مدیران. ترجمه دکتر رضا ساکی و داریوش مدنی، تهران، انتشارات حکمت علوی، چاپ اول، ۱۳۸۹.
- بختیاری، ابوالفضل. درس پژوهی: الگوی ژاپنی برای رشد حرفه ای معلمان در کلاس درس
- خاکباز، عظیمه السادات؛ فدایی، محمد رضا و موسی پور، نعمت اله. تأثیر درس پژوهی بر توسعه حرفه ای معلمان ریاضی. فصلنامه تعلیم و تربیت، نشریه پژوهشکده تعلیم و تربیت. ۲۴:۹۴. ص ۱۴۶-۱۲۳. ۱۳۸۷.